

ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЯ ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ПРАВНИТЕ ВЪПРОСИ
ДИРЕКЦИЯ “МОНИТОРИНГ”

Страсбург, 1 юни 2007 г.

Публичен документ
Greco RC-II (2007) 4E

Оценяване – втори кръг

Доклад за изпълнение на препоръките: България

Приет от ГРЕКО
на неговото 33-то пленарно заседание
(Страсбург, 29 май – 1 юни 2007 г.)

I. УВОД

1. ГРЕКО прие доклада от втория кръг на оценяване на България на своето 24-то пленарно заседание (1 юли). След като получи разрешението на българските власти, ГРЕКО публикува този доклад (GrecoEval II Rep (2004) 13E) на 17 октомври 2005 г.
2. В съответствие с член 30, ал. 2 от Процедурния правилник на ГРЕКО, на 13 април 2007 г. българските власти представиха своя Доклад (RS-report) за предприетите мерки за изпълнение на препоръките. Допълнителна информация беше предоставена на 25 април 2007 г.
3. На своето 26-то пленарно заседание (5-9 декември 2005 г.), ГРЕКО избра, съгласно член 31, ал. 1 от своя Процедурен правилник, "бившата Югославска Република Македония" и Съединените американски щати да определят докладчици за оценка на изпълнението. Бяха определени следните докладчици: г-жа Славяна ТАСЕВА, от страна на "бившата Югославска Република Македония" и г-жа Джейн ЛИЙ, от страна на Съединените американски щати. При изготвянето на доклада за изпълнението (RC-Report) докладчиците бяха подпомогнати от Секретариата на ГРЕКО.
4. Целта на Доклада по изпълнението е да се направи оценка на мерките, предприети от властите на България за изпълнение на препоръките, съдържащи се в доклада за оценка.

II. АНАЛИЗ

5. Беше напоменено, че в своя доклад за оценка ГРЕКО отправи единадесет препоръки към България. По-долу се разглежда изпълнението на тези препоръки.

Препоръка i

6. *ГРЕКО препоръчва да бъде разширено приложното поле на разпоредбите за конфискация с цел отнемане на облагите от престъпления, които се намират у юридически лица;*
7. Българските власти докладват, че през март 2005 г. е влязъл в сила Законът за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност. Въз основа на този закон, когато бъде установено, че физическо лице притежава имущество със значителна стойност, за което може да се предположи, че е придобито пряко или косвено от престъпна дейност¹, и срещу това лице е повдигнато обвинение за определени престъпления, включително корупция, пране на пари и организирана престъпност, полученото може да бъде конфискувано. Съгласно разпоредбите на чл.4 до чл.10 на този закон имуществото, придобито от престъпна дейност може да бъде отнето не само от правонарушителя, но също така и от трети страни, включително юридически лица. В членове 6 и 7 е предвидено изрично, че имуществото, придобито от престъпна дейност, което е включено в имуществото на юридическо лице се отнема в полза на държавата, когато извършителят на престъплението упражнява контрол в самото юридическо лице или когато имуществото е било прехвърлено на юридическото лице.
8. Освен това българските власти докладват, че на 25 септември 2006 г. е била издадена съвместна Инstrukция за взаимодействие между компетентните власти в областта на

¹ Член 4 от Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност предвижда, че трябва да има "основателно предположение, че придобитото е свързано с престъпната дейност на лицата, доколкото не е установен законен източник".

отнемане на имуществото, придобито от престъпна дейност от главния прокурор, министъра на вътрешните работи, министъра на финансите, директора на Националната следствена служба и председателя на Комисията за установяване на имуществото, придобито от престъпна дейност. Тази инструкция има за цел да подобри сътрудничеството между различните органи, участващи в разследването и отнемането на имуществото, за което се предполага, че е придобито от престъпна дейност.

9. И накрая, беше отчетено, че с измененията на Закона за административните нарушения и наказания, които са влезли в сила през октомври 2005 г., се предвижда възможността за отнемане от юридическо лице на облага (или нейната равностойност), която е била получена чрез определени престъпления, извършени от негово име, ако тази облага не подлежи на отнемане по реда на Наказателния кодекс (вж. също по-долу във връзка с препоръка х).
10. ГРЕКО взема предвид предоставената информация. ГРЕКО приветства приемането на новото законодателство в тази област. Изглежда в съответните случаи имуществото, придобито от престъпна дейност, включено в имуществото на юридическо лице може да бъде отнето.

11. Заключението на ГРЕКО е, че препоръка i е изпълнена задоволително.

Препоръка ii.

12. *ГРЕКО препоръча да се предвиди подходящо обучение за прокурорите и съдиите по въпросите на отнемането на облагите от престъпления, които се намират у трети лица*
13. Българските власти докладват, че темата за отнемането на имущество, придобито от престъпна дейност, което се намира в юридическо лице е била включена в редица обучителни дейности, проведени след приемането на доклада на ГРЕКО за оценка от 2005 г. От юли 2005 г. до март 2007 г. Националният институт на правосъдието е организирал 8 обучителни семинара в рамките на курса за обучение "Съдебно сътрудничество по наказателни дела в Европейския съюз", които включват също и темата за отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност, във връзка с прилагането на Европейските инструменти по наказателноправни въпроси, включително Наказателната конвенция на Съвета на Европа относно корупцията (ETS 173). В осемте семинара са участвали общо 216 магистрати (165 съдии, 25 прокурори, 23 следователи и 3 експерти на Министерството на правосъдието).
14. Освен това, темата за отнемането на имущество, придобито от престъпна дейност и прането на пари е била разгледана в рамките на 2 обучителни семинара, организирани от Националния институт на правосъдието през месец юли 2006 г., в които участие са взели 55 прокурори.
15. Наред с това, от септември до декември 2006 г. Националният институт на правосъдието и Министерството на правосъдието са организирали 12 семинара за 175 съдии по приложението на новото законодателство, което включва разпоредби на Закона за административните престъпления и наказания относно отговорността на юридическите лица и отнемането на имущество, притежавано от юридически лица. В обучителната програма на

Националният институт на правосъдието на същата тема, проведена от февруари до май 2007 г. участие за взели още 266 новоназначени административни съдии.

16. Новото законодателство в областта на отнемането на имуществото, придобито от престъпна дейност е включено също и в програмата за обучение на Националния институт на правосъдието за 2007 г. Предвидено е през 2007 г. да бъдат проведени 10 обучителни семинара по отнемането на имуществото, придобито от престъпна дейност за 350 съдии, прокурори и следователи.
17. В заключение, българските власти напомнят, че съгласно Наказателния кодекс отнемането на средствата за извършване на престъплението и придобитото чрез престъпна дейност е задължително. Постановяването на отнемане на имущество не зависи от искане на прокурора, то може да бъде разпоредено служебно от съдия. Затова е било решено фокусът на обучението да бъде повече върху съдиите, отколкото върху прокурорите.
18. ГРЕКО взема предвид представената информация и в заключение счита, че препоръка ii е изпълнена задоволително.

Препоръка iii

19. *ГРЕКО препоръча да се анализира практическото прилагане на разпоредбите за отнемане на облагите от престъпления с оглед подобряване и фокусиране на вниманието върху отнемането като важна част от наказателното производство.*
20. Българските власти отчитат, че през 2006 г. Съветът по криминологични изследвания към Министерството на правосъдието е изготвило анализ на наложените от 1989 до 2003 г. присъди за подкуп, което представлява 52,7% от съдебните дела за подкуп. Заключениеята от този анализ бяха разгледани от Българската асоциация по криминология. През ноември 2006 г. аналитичният доклад за приложението на разпоредбите на Наказателния кодекс, касаещи подкупа, така както е изготвен от Съвета по криминологични изследвания, е бил дискутиран на публична кръгла маса. След приемането на новото законодателство в областта на отнемането на средствата, придобити от престъпна дейност, Съветът по криминологични изследвания включва в своята програма за дейностите през 2007 г. анализ на приложението на разпоредбите на Закона за административните нарушения и наказания, в които се предвижда отговорност на юридическите лица за престъпления и на Закона за отнемане в полза на държавата на имущество, придобито от престъпна дейност. Освен това, през 2006 г. Главна прокуратура е изготвила анализ на практическото приложение на разпоредбите на Наказателния кодекс относно отнемане в полза на държавата на имуществото, придобито чрез изпиране на пари. Българските власти докладват, че тези анализи имат за цел повишаване на капацитета на съдебната власт (прокурори и съдии) за прилагането на наказателното законодателство, включително случаите, в които средствата, придобити чрез корупция и пране на пари трябва да бъдат конфискувани.
21. ГРЕКО взема предвид представената информация. ГРЕКО приветства факта, че е бил направен анализ на присъдите и наказанията по делата за подкуп, но без информация за резултатите, заключенията и/или възможните препоръки, произтичащи от този анализ, не може да бъде направено заключението, че тази препоръка е била напълно изпълнена.
22. Заключението на ГРЕКО е, че тази препоръка е изпълнена частично.

Препоръка iv.

23. ГРЕКО препоръча да се приемат антикорупционни програми за публичната администрация на местно равнище, като допълнение към програмите/реформите, които се изпълняват на национално равнище.
24. Българските власти докладват, че проблемите на предотвратяването на корупцията са били дискутирани в рамките на няколко срещи, организирани от Министерството на администрацията и административната реформа с представители на Националната асоциация на секретарите на общините, Националната асоциация на общините и Фондацията за реформа на местното управление.
25. Освен това, през 2006 г. Институтът за публична администрация и европейска интеграция е разработил програма за обучение "Предотвратяване на корупцията" за публичната администрация. Програмата за обучение е започнала през юли 2006 г. и до края на годината обучение са преминали 5916 служители от общинските администрации, 937 служители от областните администрации и 29,860 служители от централната администрация.
26. Наред с това, до края на 2006 г. във всичките 28 области са били създадени областни обществени съвети за борба с корупцията, съставени от представители на областните администрации, правоохранителните органи, данъчните органи, прокуратурата, съдилищата, здравния сектор, медиите и неправителствени организации. Тези областни обществени съвети са консултативни и наблюдаващи органи, които служат за свързка между централната и местните власти и обществото що се отнася до разкриването и предотвратяването на корупцията и упражняват някаква форма на надзор върху анти-корупционните дейности на различните представени институции. Съветите разглеждат също така и конкретни сигнали за корупция и мерките, които представените институции са предприели за разследване и разрешаването на тези сигнали. Всички създадени областни обществени съвети за борба с корупцията са приели програми за действие за изпълнение на мерките, определени от Националната стратегия за прозрачно управление, за превенция и противодействие на корупцията на областно равнище. Разработени са годишни планове за действие за изпълнението на тези програми.
27. В допълнение, 150,000 информационни брошури на тема "Прозрачни административни дейности", "Контролът в публичната администрация" и "Електронният подпис" са били разпространени в рамките на проекта "Инициативи за изпълнение на мерките, определени в Стратегията за прозрачно управление, превенция и противодействия на корупцията във всички областни и общински администрации; през 2006 г. Министерството на държавната администрация и административната реформа е разработило Етични стандарти, от които са били отпечатани и разпространени 100,000 екземпляра във всички административни структури на централно, областно и местно равнище.
28. ГРЕКО взема предвид представената информация. ГРЕКО изказва похвала на българските власти за обучението, организирано за служителите от държавната администрация на всички административни равнища, както и за разработването и широкото разпространение на етичните стандарти, за създаването на областни обществени съвети – въпреки че би желала да ѝ бъде предоставена по-точна информация по този въпрос – за изработването от тези съвети на програми за изпълнение на Националната анти-корупционна стратегия. Това, което не е съвсем ясно от представената информация е дали са били направени някакви оценки, за да могат да бъдат разработвани и администрирани програмите, стратегическите цели или годишните планове за действие, предназначени за изпълнение на местно равнище,

за разлика от това на областно равнище. ГРЕКО отбелязва обаче, че освен обучението на служители от общинските администрации, Министерството на държавната администрация е провело срещи и с организации, свързани или проявяващи интерес към общинското управление и че част от брошурите на анти-корупционната кампания са били разпространени както в областната, така и в общинските администрации. За да се разширят като цяло анти-корупционните програми, в частност на мастно равнище, ГРЕКО насърчава извършването на постоянна оценка на уязвимите области в публичната администрация, обмяна на добри практики и съответното актуализиране на годишните планове за действие.

29. ГРЕКО счита, че препоръка iv е изпълнена задоволително.

Препоръка v.

30. *ГРЕКО препоръчва да се повиши обществената осведоменост по отношение антикорупционната реформа в публичната администрация, доколкото тя засяга и обикновените граждани.*

31. Българските власти отчитат, че в периода 2005-2007 г. правителството е осъществило редица инициативи, насочени към осведомеността на обществото относно анти-корупционните реформи в публичната администрация, доколкото те засягат обикновените граждани. През юни 2006 г. Министерството на вътрешните работи е провело широка анти-корупционна кампания под надслов "Не на корупцията" и "Корупцията вреди". Тази кампания има за цел да повиши осведомеността на обществото относно анти-корупционната политика, провеждана от правителството и отрицателното въздействие на корупцията върху социалното и икономическо развитие на страната, стреми се да ангажира обществеността в борбата срещу корупцията и да повиши нетърпимостта към всички форми на корупция. Кампанията е проведена с участието на медиите, включително три национални телевизионни програми и включва също така и реклами с билбордове и широко разпространение на брошури за възможностите за подаване на сигнали при подозрение за корупция. Били са открити различни канали за подаване на сигнали (включително телефонни горещи линии, информационни табла и пощенски кутии): към април 2007 г. в 22 централни администрации и 16 областни администрации са били открити горещи телефонни линии в допълнение на възможностите за подаване на сигнали за корупция по обикновената или електронната поща.

32. Освен това са били осъществени следните инициативи:

- Министерството на финансите е подело специални инициативи – в рамките на анти-корупционната кампания на правителството – за повишаване на осведомеността на обществото относно изготвянето на бюджета, доколкото това засяга обикновените граждани;
- 150,000 информационни брошури "Прозрачни административни дейности", "Контролът в публичната администрация" и "Електронният подпис" са били разпространени в рамките на проекта "Инициативи за изпълнение на мерките, определени в Стратегията за прозрачно управление, превенция и противодействия на корупцията" във всички областни и общински администрации;
- Министерството на държавната администрация е разпространило 100,000 "карти за оценка" за оценка на административните услуги на всички административни звена в цялата страна, което дава възможност на гражданите да дават мнение и предложения за по-нататъшни подобрения на услугите, предоставяни от администрацията;

- През януари 2007 г., в рамките на кампанията “Подозрения за корупция? Реагирай!”, Националната агенция по приходите е разпространила 300,000 анти-корупционни брошури във всички области чрез публичната администрация, неправителствените организации и бизнес асоциации. Брошурите включват информация за анти-корупционните горещи линии и в тях се описват процедурите за подаване на сигнали за подозрения за корупция;
- Националната агенция “Митници” е създала анти-корупционни бордове и е поставила стикери на подходящи места в различни помещения на митниците, с цел да бъдат информирани гражданите за техните права и задължения във връзка с митническото законодателство и процедури;
- Интернет страниците на няколко министерства (включително Министерството на финансите и Министерството на икономиката) сега включват раздел, озаглавен “форум”. В под-раздел, озаглавен “Анти-корупционни практики”, гражданите могат да обменят мнения, твърдения и примери за корупция и анти-корупционни практики в централната и местната администрация.

33. ГРЕКО взема предвид предоставената информация. ГРЕКО напомня, че в Доклада за оценка – втори кръг е изразила загриженост, че “усилията за предотвратяване и борба с корупцията не се възприемат като важна предпоставка за подобряване на всекидневния живот на обикновените граждани”. Препоръката беше насочена към мерки за поясняване на обществото на вредите, които причинява корупцията в публичната администрация, на необходимостта от реформи и в тази връзка колко важно е службата за събиране на приходите да бъде ефективна и ефикасна – за да са необходими по-малко бюджетни средства – и накрая защо и как обществото трябва да подкрепя тези реформи. В тази връзка, тя би желала да получи по-точна информация как различните инициативи, освен анти-корупционната кампания, проведена от Министерството на вътрешните работи, са се постарали да постигнат това или дали е била направена оценка на ефективността на тези инициативи. Въпреки това тя изказва похвала към българските власти, по-специално за анти-корупционната кампания, предприета от Министерството на вътрешните работи и счита, че това е повишило осведомеността на обществото за анти-корупционните реформи в публичната администрация.

34. ГРЕКО счита, че препоръка v е изпълнена задоволително.

Препоръка vi.

35. *ГРЕКО препоръчва да се въведат ясни правила/ръководство за избягване на конфликт на интереси по отношение на ситуациите, когато държавни служители преминават на работа в частния сектор;*

36. Българските власти докладват, че в Стратегията за прозрачно управление, за превенция и противодействие на корупцията за периода 2006-2008 г. се предвижда основните насоки за ситуации, когато държавните служители преминават в частния сектор ще бъдат въведени в Етичния кодекс на държавните служители. Това е включено също и в Плана за действие за изпълнение на Анти-корупционната стратегия за 2007 г.

37. ГРЕКО взема предвид представената информация. Изглежда че правила или основни насоки за случаите, когато държавните служители преминават в частния сектор още не са въведени.

38. ГРЕКО счита, че препоръка vi не е изпълнена.

Препоръка vii.

39. *ГРЕКО препоръча да се обсъди възможността да бъде въведен принцип на ротация на служителите, които са изложени в най-висока степен на риск от корупция;*

40. Българските власти отчитат, че през 2006 г. Законът за държавния служител е бил изменен, като е предвидена възможността за ротация на държавните служители в публичната администрация. Били са въведени нови разпоредби за даване на възможност държавните служители да преминават за постоянно или да бъдат временно премествани в друга част на администрацията (чл. 81а и 81б от Закона за държавния служител), а с измененията на друга разпоредба е дадена възможност при служебна необходимост държавни служители да бъдат премествани временно да изпълняват друга служба в рамките на същата администрация (чл. 83 от Закона за държавния служител). През 2006 г. тези нови правила за ротация са били приложени от пет публични институции, включително от Министерството на държавната администрация и административната реформа, Министерството на финансите (Националната агенция по приходите и Национална агенция „Митници“), Министерството на здравеопазването и Министерството на териториалното развитие и благоустройството. През 2006 г., 160 до 190 митнически служители са били периодично премествани в рамките на митническата администрация.

41. ГРЕКО взема предвид предоставената информация. ГРЕКО приветства факта, че българските власти са отишли по-далеч от обсъждането на възможността да бъде въведен принцип на ротация на служителите, които са изложени в най-висока степен на риск от корупция. Ротацията е била въведена в релевантното законодателство и впоследствие приложена в сектори на администрацията, които са най-уязвими за корупция.

42. Заключението на ГРЕКО е, че препоръка vii е изпълнена задоволително.

Препоръка viii.

43. *ГРЕКО препоръча да се създаде адекватна система на защита за лицата, които добросъвестно уведомяват за съмнения за корупция в публичната администрация, и да се въведе обучение на държавните служители за уведомяване при такива съмнения.*

44. Българските власти докладват, че на 12 юни 2006 г. е влязъл в сила новият Административнопроцесуален кодекс. В чл. 107, ал. 4 на Административно-процесуалния кодекс се казва: "Сигнали (от всеки граждани, включително държавен служител) могат да се подават за злоупотреби с власт и корупция, както и за други нецелесъобразни действия или бездействия на длъжностни лица, с които се засягат законни интереси на други лица." Съгласно чл. 108, ал. 1 на същия закон се изисква административните органи да разглеждат тези сигнали. Освен това, в ал. 2 на този член изрично са предвижда, че "никой не може да бъде преследван [поставян в по-неблагоприятно положение]² само поради факта на

² Българските власти поясняват, че значението на думата „преследван“, използвана в Административно-процесуалния кодекс се отнася до всички действия, при които лицето е било подложено на преследване по какъвто и да е начин поради това, че е подало сигнал за корупция съгласно закона и че на български език същата дума се използва за да се опишат ситуации на неоправдано поставяне в по-неблагоприятно положение и за обозначаване на наказателно преследване.

подаването на сигнал съгласно този закон". Съгласно чл. 303 могат да се налагат административни наказания на държавен служител, в случай че не разгледа или не изпрати сигналите на компетентните органи, както и други нарушения на процедурата по подаване на сигнали (чл. 305). Освен това, през октомври 2006 г. Министерът на труда и социалната политика е създал междуведомствена работна група, която да обмисли допълнителни законодателни предложения за защита на лицата, подаващи сигнали както в публичния, така и в частния сектор.

45. ГРЕКО взема предвид представената информация. ГРЕКО напомня, че в Наказателно-процесуалния кодекс вече съществува задължение за всички граждани, включително държавните служители, да уведомяват за престъпления разследващите органи и че по силата на Закона за държавния служител някои държавни инспектори също имат задължението до докладват за нарушаване на закона. ГРЕКО приветства това, че доста общо формулираното задължение в Наказателно-процесуалния кодекс сега е допълнено с по-конкретно задължение за сигнализиране между другото за подозрения за корупция. Тя приветства също така въвеждането на възможността за налагане на наказания в случай, че сигнал не бъде подаден и разпоредбата, в която се казва, че никой не може да бъде преследван или малтретиран само заради подаването на сигнал за подозрения за корупция. Тя счита обаче, че въвеждането на такава разпоредба се оказва недостатъчно за създаването на пълноценна система за защита на лицата, подали сигнал, както се изисква в препоръката. Освен това, ГРЕКО не е получил информация да е проведено някакво обучение относно изискванията за подадените сигнали.

46. Заключението на ГРЕКО е, че препоръка viii е изпълнена частично.

Препоръка ix.

47. *ГРЕКО препоръча да се въведе централен регистър на юридическите лица, който да осигури получаването на надеждна и навременна информация;*

48. Българските власти докладват, че през април 2006 г. е бил приет Закона за търговския регистър, с който се създава централен регистър на търговските юридически лица под формата на единна електронна база данни, съдържаща съответните данни и актове (чл. 2). Освен това, в чл. 11 на този закон се предвижда, че търговският регистър е публичен и че всеки има право на свободен достъп до цялата информация и документите, съдържащи се в нея. Регистърът се води от Агенцията по вписванията към Министерството на правосъдието. Законът ще влезе в сила на 1 юли 2007 г.; от тази дата регистърът ще започне да функционира.

49. ГРЕКО взема предвид представената информация. ГРЕКО би желал да получи допълнителна информация за техническата и практическа организация, която е направена за да се гарантира, че регистърът ще заработи напълно към 1 юли 2007 г. Въпреки това ГРЕКО изказва похвала на българските власти за приемането на законодателство в тази област. Новият закон обаче още не е влязъл в сила и регистърът още не функционира. В момента ГРЕКО не може да направи заключение, че препоръката е напълно изпълнена.

50. Заключението на ГРЕКО е, че препоръка ix е изпълнена частично.

Препоръка x

51. ГРЕКО препоръча да се въведе отговорност на юридическите лица в съответствие с Наказателната конвенция относно корупцията и да се предвидят ефективни, пропорционални и разубеждаващи санкции;
52. Българските власти докладват, че Законът за изменение и допълнение на Закона за административните нарушения и наказания, с който се въвежда отговорност на юридическите лица за престъпления – включително активния подкуп, търговията с влияние и прането на пари е влязъл в сила през октомври 2005 г.³ В Закона се предвиждат парични санкции до 1 милион лева (приблизително 500,000 евро), но не по-малко от сумата на получената облага или облагата, която би могла да бъде получена чрез въпросното престъпление (чл. 83а, ал. 1). Законът урежда и възможността за отнемане на имуществото и на юридическото лице (чл. 83а, ал. 4). Санкцията може да бъде наложена независимо от наказателната отговорност на извършителя на престъпното деяние (чл. 83а, ал. 3).
53. ГРЕКО взема предвид предоставената информация. Очевидно е установена отговорност на юридическите лица за престъпления и са предвидени парични санкции. ГРЕКО приветства това и се надява, че новите разпоредби ще бъдат прилагани ефективно в бъдеще.
54. Заключението на ГРЕКО е, че препоръка х е изпълнена задоволително.

Препоръка хі.

55. ГРЕКО препоръча да бъдат предприети мерки за повишаване на осведомеността сред представителите на съответните професионални среди относно техните задължения за уведомяване за случаи на изпирание на пари от корупция и да се подобрят условията, за да могат експерт-счетоводителите ефективно да изпълняват тези задължения.
56. Българските власти докладват, че през август 2005 г. министърът на правосъдието е изпратил писмо до председателя на Института на заклетите експерт-счетоводители (ICPA) за по-нататъшното развитие на дейностите за повишаване на осведомеността сред счетоводителите/одиторите. Освен това, на Интернет страницата на ICPA са били публикувани анти-корупционни документи, били са проведени дискусии за ролята на заклетите експерт-счетоводители при разкриването на корупцията в рамките на Годишната международна конференция на ICPA и този въпрос е бил разгледан в Бюлетина на ICPA.
57. Освен това, от ноември 2005 г. в рамките на Туининг проект по програма ФАР за "Подобряване на сътрудничеството между Агенцията за финансово разузнаване (АФР) и лицата, задължени съгласно Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП)" са били проведени 10 семинара за обучение на лица, които следва да уведомяват за подозрителни сделки съгласно законодателството за пране на пари. В семинарите за участвали 7 адвокати, 5 нотариуси и 20 счетоводители и одитори. Освен това АФР е публикувала допълнителна информация за задълженията за подаване на сигнали на своята Интернет страница, за да помогне на организациите/професиите, подаващи сигнали да изпълняват своите задължения по ЗМПП. През септември 2005 г. министърът на финансите е одобрил показатели и видовете подозрителни операции и сделки за категориите

³ Съгласно чл. 83а на Закона за административните нарушения и наказания, юридическото лице е отговорно между другото за престъпленията активен подкуп, търговия с влияние и пране на пари, които са били извършени в негова полза от физическо лице, което има правомощия да взема решения от името на юридическото лице, да представлява юридическото лице или е избрано в негов управителен/надзорен орган, както и когато деянието е извършено от служител на юридическото лице, на който е възложена определена задача, във връзка с която е извършено престъплението.

организации/професии, подаващи сигнали, които са изложени в най-висока степен на риск, като адвокати и нотариуси. Материалите са били публикувани.

58. Освен това Министерството на икономиката е обявило своето намерение да включи в своите договори със заклетите експерт-счетоводители, които извършват одити на публични предприятия (т.е. онези предприятия, в които държавата има повече от 50% участие) специална клауза относно задълженията за уведомяване на компетентните власти за подозрения за корупция.
59. В заключение, през април 2006 г. в сила е влязъл новият Наказателно-процесуален кодекс (НПК). НПК съдържа разпоредба – както това беше и в предишния НПК – която изрично посочва, че гражданите, включително специалисти като счетоводители и одитори, са задължени да уведомят следствените органи или друг държавен орган за престъпления (чл. 205, ал. 1, НПК). Освен това, в новия НПК се предвижда, че в такива случаи следствените органи трябва незабавно да възбудят наказателно производство (чл. 205, ал. 3, НПК)
60. ГРЕКО взема предвид представената информация. ГРЕКО приветства дейностите за повишаване на осведомеността и – въпреки че може би относително малко професионалисти са участвали – обучението, което е било проведено за специалистите относно техните задължения за уведомяване и, в частност, изготвянето на показатели и типология, които ще увеличат възможностите за заклетите експерт-счетоводители и други релевантни професии да изпълняват своите задължения за подаване на сигнали съгласно законодателството за изпиране на пари. Предложението да се включи задължението за уведомяване в договорите между министерството на икономиката и заклетите експерт-счетоводители, които извършват одитите на публичните предприятия, ако се изпълнява както е предвидено, е още по-похвално. ГРЕКО поощрява българските власти да осъществят това предложение и да продължат да организират обучение и да извършват дейности за повишаване на осведомеността на лицата от тези професии относно задълженията за уведомяване съгласно законодателството за пране на пари.
61. Заключението на ГРЕКО е, че препоръка xi е изпълнена задоволително.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

62. **Предвид горното, заключението на ГРЕКО е, че България е изпълнила задоволително или е действала задоволително за изпълнението на половината от препоръките, съдържащи се в Доклада за оценка – втори кръг.** Препоръки i, v, vii, x и xi са изпълнени задоволително, а действията по препоръки ii и iv са извършени също задоволително. Препоръки iii, viii и ix са изпълнени частично, а препоръка vi не е изпълнена.
63. ГРЕКО приканва ръководителят на българската делегация да предостави допълнителна информация относно изпълнението на препоръки iii, vi, viii и ix до 30 ноември 2008 г.
64. В заключение, ГРЕКО приканва българските власти да разрешат, възможно най-скоро, публикуването на доклада, да преведат доклада на български и да го публикуват.